

Nr 232.

Av herr **Vahlquist**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utsträckning i viss omfattning av rätten till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa.

På Kungl. Maj:ts framställning medgav 1909 års riksdag, att avsked må meddelas indelt manskap efter uppnådda 20 tjänsteår med rätt att anmälas till underhåll på expektans i Vadstena krigsmanshuskassas tredje klass, så snart den avskedade uppnått 50 års ålder, vilket beslut trädde i kraft den 1 januari 1910. Före sistnämnda tidpunkt fordrades minst 25 tjänsteår för att komma i åtnjutande av underhåll från samma kassa.

Emellertid har denna sänkning av tjänsteåldern för berättigande till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa oriktigt uppfattats av en del f. d. indelta soldater som om den även gällde sådana indelta, vilka avskedats före den 1 januari 1910, i de flesta fall på grund av sjuklighet med därav uppkommen oförmåga att uppfylla militärtjänstens krav och av vilka många numera rent utav lida nöd och måst anlita den kommunala fattigvården. Jag har i icke så få fall haft besök av indelta av denna kategori, och jag måste tillstå, att förhållandena beträffande dem varit så ömmande, att det synts mig vara fullt befogat, att staten träder hjälpande emellan, så att sådana behövande f. d. indelta soldater icke måtte behöva lida brist på det allra nödvändigaste för ett nödortvigt livsuppehälle under ålderns dagar.

Vid ett och annat tillfälle har riksdagen på framställning av enskilda motionärer beviljat understöd åt dylika indelta soldater och även vid denna riksdag föreligga sådana framställningar från motionärer i andra kammaren.

För att emellertid söka åstadkomma hjälp för samtliga behövande f. d. indelta soldater med minst 20 men under 25 tjänsteår och icke blott åt en eller annan sådan, som, det kan ju sägas, lyckats av en slump träffa, samt intressera en riksdagsman, vilken behjärtat hans betryckta läge och åtagit sig hans sak, som motionsvägen kommit honom till hjälp, har jag ansett mig böra bringa frågan i sin helhet inför riksdagen.

Det kan ju framhållas, att ovannämnda f. d. indelta soldater komma i åtnjutande av allmänna folkpensioneringens fördelar, men därvid vill jag dock göra den erinran, att understöden från denna för närvarande och ännu en tid framåt äro ganska små, vadan en förbättring i de årliga understöden genom samtidigt understöd från Vadstena krigsmanshuskassa för dessa indelta soldater, vilka dock under en icke ringa tid direkt tjänat staten, synes mig väl så berättigad.

Rätt att erhålla understöd från Vadstena krigsmanshuskassa skulle dock endast tillkomma sådana f. d. indelta soldater, vilkas behov av understöd nöjaktigt styrkes.

Att ett bifall till motionen, om dess syfte skall kunna vinnas, kommer att medföra ett något förhöjt årligt anslag till Vadstena krigsmanshuskassa, håller jag för sannolikt under någon tid framåt.

Storleken av anslaget är det mig emellertid icke möjligt angiva, då jag icke varit i tillfälle införskaffa nödiga uppgifter om; huru många före den 1 januari 1910 avskedade indelta soldater med minst 20 men under 25 tjänsteår finnas. Jag anser mig därför icke kunna begära, att riksdagen utan sådan utredning skall fatta beslut i frågan, utan inskränker mig till att begära riksdagens medverkan till en skrivelse till Kungl. Maj:t om utredning i frågan.

På grund av vad sålunda blivit anfört, tillåter jag mig vördsam samt föreslå,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t snarast låta utreda, huruvida och under vilka villkor det skulle kunna medgivas indelt manskap med minst 20 men under 25 tjänsteår, som avskedats före den 1 januari 1910 och är i behövande omständigheter, att likställas med sådant manskap av-

skedat efter sistnämnda tidpunkt och sålunda komma i åtnjutande av underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa enligt de närmare bestämmelser, vilka finnas angivna i 1914 års senare riksdags beslut och Kungl. Maj:ts på grund härav utfärdade kungörelse den 6 november 1914, samt
att för riksdagen framlägga det förslag, var- till utredningen kan föranleda.

Stockholm den 26 januari 1917.

Conrad Vahlquist.

I motionen instämmer:

Oscar Bogren.

